

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتری حرفه ای پزشکی عمومی

عنوان

مقایسه شیوع عوارض پس از زایمان بین دو روش زایمان بی درد به شیوه بی دردی
نخاعی و زایمان طبیعی بدون مداخله در زنان حامله مراجعه کننده به بیمارستان

شهید مبینی سبزوار در سال ۹۵-۹۴.

استاد راهنما

دکتر مونا جعفریان

نگارش

علیرضا محمدزاده

شهریور ۹۶

تشکر و قدردانی

سپاس و ستایش آفریدگاری را که خویشتن را به ما شناساند و درهای علم را برگشود و عمری و فرصتی عطا فرمود تا بدان، بنده ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید.

با سپاس و تشکر فراوان از اساتید فرهیخته و فرزانه ای چون سرکار خانم دکتر مونا جعفریان، سرکار خانم دکتر سیما سبزواری، سرکار خانم دکتر راحیل محمودی، سرکار خانم طاهره بهروزی نسب که با کراماتی چون خورشید، سرزمین دل را روشنی بخشیدند و گلشن سرای علم و دانش را با راهنماییهای کارساز و سازنده بارور ساختند.

تقدیم به

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امید بخش وجودشان که در این سردترین روزگاران بهترین پشتیبان است، به پاس قلب های بزرگشان که فریادرس است و سرگردانی و ترس در پناهمان به شجاعت می گراید و به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند، این مجموعه را به پدر و مادر عزیزم تقدیم می کنم.

فهرست مطالب

چکیده پژوهش: ۱

فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱ بیان مسئله و ضرورت انجام تحقیق: ۳

۱-۱-۱ درد زایمان ۳

۱-۱-۲ تسکین درد زایمان ۵

۱-۱-۳ انواع روشهای زایمان بی درد ۷

۱-۱-۴ داروهای مورد استفاده در روشهای زایمان بی درد ۹

۱-۱-۵ عوارض عصبی و قلبی داروهای هوشبری ۱۴

۱-۱-۶ عوارض زایمان بی درد به شیوه بی دردی نخاعی ۱۵

۱-۱-۷ کنتراندیکاسیونهای بی دردی نخاعی ۱۸

۱-۲ بررسی متون ۱۸

فصل دوم: اهداف پژوهش

۲-۱ اهداف پژوهش ۲۶

۲-۱-۱ هدف کلی: ۲۶

۲-۱-۲ اهداف اختصاصی: ۲۶

۲-۱-۳ اهداف کاربردی: ۲۷

۲-۲ فرضیات یا سؤالات تحقیق: ۲۷

فصل سوم: روش ها و مواد

۳-۱ روش اجرای طرح: ۳۱

۳-۲ روش انجام مطالعه: ۳۲

۳-۳ ویژگی جامعه مورد مطالعه: ۳۲

۳-۴ طریقه نمونه گیری از جامعه مورد مطالعه: ۳۲

۳-۵	روش تعیین تعداد نمونه با ذکر فرمول:	۳۲
۳-۶	چگونگی گروه بندی و تخصیص نمونه در گروه های مورد و شاهد:	۳۳
۳-۷	ذکر مکان و زمان انجام مطالعه:	۳۳
۳-۸	ویژگی مواد و دستگاه های مورد استفاده و ابزار بررسی:	۳۳
۳-۹	نحوه تجزیه و تحلیل داده ها:	۳۴
۳-۱۰	ذکر مشکلات و محدودیت های پژوهشی :	۳۴
۳-۱۱	ضمایم:	۳۴
۳-۱۱-۱	چک لیست مخصوص افراد متقاضی زایمان طبیعی به شیوه بی دردی نخاعی	۳۴
۳-۱۱-۲	چک لیست مخصوص افراد متقاضی زایمان طبیعی بدون شیوه های بی دردی	۳۵

فصل چهارم: یافته های پژوهش

۴-۱	یافته های پژوهش	۳۸
-----	-----------------	----

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۵-۱	مقدمه	۵۳
۵-۲	مقایسه یافته های این تحقیق با سایر مطالعات	۵۵
۵-۳	نتیجه گیری	۵۹
۵-۴	پیشنهادهای	۶۰
	منابع:	۶۳
	پیوست ها	۶۵
	چکیده انگلیسی	۶۸

فهرست جداول:

- جدول ۴-۱: بررسی متغیرهای اولیه دردوگروه زایمان طبیعی و اسپاینال..... ۳۸
- جدول ۴-۲: بررسی افت فشارخون در دو گروه..... ۳۹
- جدول ۴-۳: بررسی سردرد در دو گروه..... ۴۱
- جدول ۴-۴: بررسی تهوع و استفراغ در دو گروه..... ۴۲
- جدول ۴-۵: بررسی دپرسیون تنفسی در دو گروه..... ۴۳
- جدول ۴-۶: بررسی خارش در دو گروه..... ۴۴
- جدول ۴-۷: بررسی آپگار دقیقه اول و پنجم در دو گروه..... ۴۵
- جدول ۴-۸: بررسی طول مرحله دوم زایمان در پرایمی پار ها در دو گروه..... ۴۶
- جدول ۴-۹: بررسی طول مرحله دوم زایمان در مولتی پار ها در دو گروه..... ۴۷
- جدول ۴-۱۰: بررسی تب مادری در دو گروه..... ۴۸
- جدول ۴-۱۱: بررسی تشنج در دو گروه..... ۴۸
- جدول ۴-۱۲: بررسی احتباس ادراری در دو گروه..... ۴۹

فهرست نمودارها:

- نمودار ۴-۱: نمودار ستونی افت فشار خون در دو گروه ۴۰
- نمودار ۴-۲: نمودار ستونی شیوع سردرد در دو گروه ۴۱
- نمودار ۴-۳: نمودار ستونی شیوع تهوع و استفراغ در دو گروه ۴۲
- نمودار ۴-۴: نمودار ستونی شیوع خارش در دو گروه ۴۴
- نمودار ۴-۵: نمودار ستونی میانگین طول مرحله دوم زایمان در دو گروه بر حسب پرایمی پارها و مولتی پارها ۴۷

فهرست پیوست ها:

فرم ۱: چک لیست مخصوص افراد متقاضی زایمان طبیعی به شیوه بی دزدی نخاعی ۶۶

فرم ۲: چک لیست مخصوص افراد متقاضی زایمان طبیعی بدون شیوه های بی دزدی ۶۶

چکیده پژوهش:

عنوان: مقایسه شیوع عوارض پس از زایمان بین دو روش زایمان بی درد به شیوه بی دردی نخاعی و زایمان طبیعی بدون مداخله در زنان حامله مراجعه کننده به بیمارستان شهید مبینی سبزوار در سال ۹۵-۹۴.

زمینه و هدف: درد زایمان در اثر اتساع پیشرونده سرویکس، انقباض و اتساع رحم و اتساع یا پارگی واژن، ولو یا پرینه ایجاد می گردد. شدت درد زایمانی با قدرت و مدت انقباض رحمی و سرعت اتساع سرویکس مرتبط می باشد. در این مطالعه قصد داریم ببینیم که آیا این عوارض قابل چشم پوشی است یا نه، چنان چه عوارض قابل چشم پوشی بود، باید در جهت اجرای بیشتر این روش بکوشیم و از میزان سزارین های غیر ضروری که به علت ترس ناشی از درد زایمان طبیعی است، بکاهیم.

روش پژوهش: ۱۱۰ زن حامله که رضایت کامل به انجام بی دردی نخاعی داشتند و ۱۱۰ زن حامله که قصد زایمان طبیعی بدون مداخله دارند مورد مطالعه قرار می گیرند. اطلاعات این بیماران از جمله نام و نام خانوادگی، سن بیمار، پاریته بیمار، نام پدر، شماره پرونده، تاریخ بستری در چک لیستی که از قبل تهیه شده است، ثبت می شود. در این چک لیست بروز یا عدم بروز عوارض روش مذکور (شامل سردرد، احتباس ادراری، خارش، تهوع و یا استفراغ) پرسیده شده است. اطلاعاتی در مورد علائم حیاتی بیمار در قبل و بعد از انجام بی حسی نخاعی (جهت بررسی شیوع مقدار افت فشار خون از فشار خون بعد از دریافت بی دردی نخاعی، تب مادر و دپرسیون تنفسی)، طول مدت مرحله دوم زایمان و نمره آپگار نوزادان از طریق پرونده بیمار ثبت می شود. به طور مشابه در چک لیستی که از قبل تهیه شده است اطلاعات بیماران متقاضی زایمان طبیعی بدون مداخله ثبت شده و در مورد بروز سردرد، احتباس ادراری، خارش، تهوع و یا استفراغ پرسیده می شود و اطلاعاتی در مورد علائم حیاتی بیمار بعد زایمان (جهت بررسی شیوع مقدار افت فشار خون، تب مادر و دپرسیون تنفسی)، طول مدت مرحله دوم زایمان و نمره آپگار نوزادان از طریق پرونده بیمار ثبت می شود. درصد شیوع تشنج نیز بین دو گروه مقایسه می شود و پس از جمع آوری، داده ها وارد نرم افزار SPSS ویرایش ۲۱ خواهد گردید.

یافته ها: از نظر عوارض هیپوتانسیون، خارش و طولانی شدن مدت مرحله دوم زایمان بین دو گروه تفاوت معنادار وجود داشت. از نظر عوارض سردرد و تهوع یا استفراغ تفاوت معناداری بین دو گروه مشاهده نشد و در نهایت هیچ موردی از نظر دپرسیون تنفسی، تشنج، تب مادری، احتباس ادراری و افت نمرات آپگار دقایق اول و پنجم گزارش نشد.

نتیجه گیری: با توجه به کم بودن عوارض زایمان بی درد به شیوه بی دردی نخاعی و همچنین کاهش درد زایمان و کاهش میزان سزارین های غیر ضروری، استفاده از این روش به زنان باردار پیشنهاد می شود.

کلمات کلیدی: زایمان طبیعی، درد زایمان، بی دردی نخاعی